

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 18Co/33/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8115228553
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 08. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Daniela Babinová
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2022:8115228553.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Daniely Babinovej a sudcov JUDr. Viery Kandrikovej a JUDr. Michala Boroňa v právnej veci žalobcu: Z. U., nar. XX.XX.XXXX, F. XX, XXX XX C., zastúpeného JUDr. Milošom Kaščákom, advokátom, Kalinčiakova 10, 093 01 Vranov nad Topľou, proti žalovanému: Slovenská republika, v mene ktorej koná Generálna prokuratúra Slovenskej republiky, Štúrova 2, 812 85 Bratislava, o náhradu škody, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Prešov, č. k. 13C/466/2015-182 zo dňa 20.04.2021 jednohlasne takto

rozhodol:

Potvrdzuje rozsudok vo výroku, ktorým bola žaloba v prevyšujúcej časti zamietnutá.

Mení rozsudok vo výroku o trovách konania tak, že priznáva žalobcovi nárok na náhradu trov celého konania vo vzťahu k žalovanej v rozsahu 100 % z prisúdenej istiny.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie rozhodol nasledovne: Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi sumu 1.500 eur do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. V prevyšujúcej časti žalobu zamietla. Náhradu trov konania súvisiacich s uplatnenou náhradou nemajetkovej ujmy stranám nepriznáva.

2. Svoje rozhodnutie odôvodnil ust. § 3 ods. 1 písm. a) a d), § 5 ods. 1, § 6 ods. 1, § 15 ods. 1, 2, § 16 ods. 4, § 17 ods. 1 - 4 z. č. 514/2003 Z.z. V dôvodoch rozhodnutia uviedol, že jedinou nemajetkovou ujmovou žalobcu, ktorá v tomto prípade vyplynula zo žaloby a jeho výsluchu je tá okolnosť, že negatívne ovplyvnilo trestné stíhanie jeho spoločenský, pracovný, osobný život a bol nútený chodiť po súdoch a v tejto súvislosti poukázal na stratu času. V podstate videl svoj nárok odôvodnený už tým, že bol po dlhší čas trestne stíhaný. Uviedol, že sa mu zhoršil zdravotný stav, je ťažko povedať, či z psychického stavu alebo aj z veku. Žalobca pri svojom výsluchu sám uviedol, že po celý čas mal podporu rodiny, ani v spoločnosti, zamestnancov či priateľov nebol nejak vážne odsudzovaný a trestné stíhanie nemalo negatívny vplyv ani na jeho postavenie v zamestnaní. Súd prvej inštancie vychádzal z ust. § 17 ods. 2 z. č. 514/2003 Z.z., kde z tohto potom vyhodnotiac situáciu ako celok, postoj a žalobu i jeho výsluch žalobcu a dospel k záveru, že suma 1.500 eur je dostatočnou náhradou nemajetkovej ujmy.

3. O trovách konania rozhodol podľa § 251 ods. 1, 2 a § 257 CSP. Poukázal v trovách konania na to, že právna norma, ktorá platí v súčasnej dobe, neobsahuje ustanovenie obdobné § 142 ods. 3 OSP znamená, že v minulosti bolo možné priznávať náhradu trov podľa pomeru úspechu, teraz v súčasnej dobe takáto norma neexistuje. Ak by aj mala existovať, je potrebné prihliadať na to, koľko žaloval žalobca v žalobe a koľko súd priznal. Z toho dôvodu len § 255 ods. 2 CSP reflektuje na takúto procesnú situáciu s tým, že mali by byť trovy konania rozdelené pomerne medzi jednu a druhú stranu. Z toho dôvodu rozhodol tak, že nepriznal stranám sporu náhradu trov konania v súvislosti s uplatnením majetkovej ujmy. V prevyšujúcej časti žalobu zamietol nad rámec priznanej sumy 1.500 eur.

4. Proti tomuto rozsudku v zákonom stanovenej lehote podal odvolanie žalobca vo výroku o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti a tiež vo vzťahu k trovám konania. Poukázal na to, že trestné konanie trvalo 10 rokov, a preto 15.000 eur preňho považoval, že nie je tou sumou, ktorá by mala byť neprimeraná. Bol nútený chodiť po súdoch a strácať tak čas. Upriamil pozornosť odvolacieho súdu na rozhodnutie 4Cdo/34/2018, ktoré pojednáva o nemajetkovej ujme v súvislosti s finančným ocenením nehmotnej ujmy žalobcu. Ide o vnútorný stav osoby, ktorá sa preukazuje a vychádza aj z toho, že sudca by sa mal aspoň elementárne vedieť vcítiť do pozície trestne stíhaného človeka. Preto trval na svojom nároku v celom rozsahu.

5. K odvolaniu žalobcu vyjadril sa žalovaný, ktorý uviedol, že podľa názoru žalovaného je rozhodnutie súdu prvej inštancie ako vecne správne a právne správne posúdené, preto navrhol rozsudok potvrdiť.

6. Krajský súd v Prešove ako súd odvolací podľa ust. § 34 CSP prejednal rozhodnutie, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo v zmysle zásad uvedených v § 378, §379 a § 380 CSP a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné.

7. Z obsahu spisu je možné zistiť, že medzi stranami nebol sporný priebeh a výsledok trestného konania voči žalobcovi tak, ako ho žalobca opísal vo svojej žalobe. Voči osobe žalobcu sa začalo uznesením vyšetrovateľa OÚJP PZ C. zo dňa 28.04.2003, ČVS: B. (ktorým mu bolo vznesené obvinenie pre trestný čin porušovania povinnosti pri správe cudzieho majetku formou spolupáchateľstva) trestné stíhanie, ktoré bolo následne na základe obžaloby v tejto trestnej veci vedené na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 4T 104/04. Žalobca bol oslobodený spod obžaloby rozsudkom Okresného súdu Prešov podľa § 226 písm. c) Trestného poriadku, ktorý v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove (po odvolaní prokurátora) nadobudol právoplatnosť dňa 19.11.2012.

8. Medzi stranami nebolo taktiež sporné, že žalobca na základe priloženého vyúčtovania trov obhajoby svojmu advokátovi za obhajobu v tomto trestnom konaní zaplatil sumu vo výške 3.264,79 eur, ktorej uhradenie si teraz uplatňuje voči žalovanému z titulu náhrady škody.

9. Žalobca pred podaním žaloby dňa 25.11.2015 požiadal žalovaného (prostredníctvom Ministerstva spravodlivosti SR, ktoré jeho žiadosť následne postúpilo Generálnej prokuratúre SR) o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody uplatnenej v tomto konaní, pričom Generálna prokuratúra SR následne na túto žiadosť nijako nereagovala. Z kópie žiadosti žalobcu o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody pritom vyplýva, že nárok na náhradu škody bol v tejto žiadosti svojim rozsahom a dôvodmi skutkovo špecifikovaný a odôvodnený na sumu 18.326,79 eur, pozostávajúcu z trov právneho zastúpenia v sume 3.264,79 eur a náhrady nemajetkovej ujmy v sume 15.000 eur, rovnako tak ako bol uplatnený aj v tomto konaní.

10. Žalobca podal proti rozsudku súdu prvej inštancie odvolanie v časti výroku, v ktorom bol v prevyšujúcej časti jeho návrh zamietnutý a vo vzťahu k trovám konania. Svoje odvolanie odôvodnil tým, že suma, ktorá bola priznaná súdom prvej inštancie je neprimeraná a znova poukázal na genézu celého trestného stíhania, ktoré trvalo 10 rokov a tento čas trestného stíhania neprimerane nepriaznivo vplývala na jeho vnútorné rozpoloženie. Citoval rozhodnutie Najvyššieho súdu SR vo veci 4Cdo/34/2018, na ktoré žiadal prihliadnúť v rozhodnutí odvolacieho súdu. Pokiaľ išlo o finančné ocenenie nehmotnej ujmy žalobcu, zastáva názor, že ide o vnútorný stav osoby, ktorý sa preukazuje a vychádza sa z toho, že je potrebné zohľadniť sudcovi a vcítiť sa do postavenia obvinenej osoby.

11. Predpokladom priznania finančného zadosťučinenia podľa ustanovení zákona je situácia, ak došlo k zásahu osobe, ktorá uplatňuje nárok na finančné zadosťučinenie takej intenzity alebo takého trvania, že toto samotné mohlo zasiahnuť dôstojnosť a malo vplyv na duševný stav osoby. V tejto súvislosti je potrebné konštatovať, že rozhodovanie o výške náhrady nemajetkovej ujmy je ponechané na voľnú úvahu súdu.

12. Výšku peňažného zadosťučinenia súd určuje na základe voľnej úvahy, ktorá však nemôže byť svojvoľou. Zákon ustanovuje súdu, že je potrebné prihliadnúť na okolnosti prípadu, to znamená, za akých došlo k porušeniu práva vo vzťahu k žalobcovi a tiež závažnosti vzniknutej ujmy. Súd, ktorý rozhoduje o nemajetkovej ujme a priznaní finančnej satisfakcie, zaoberá sa vo svojich úvahách

všetkými relevantnými skutočnosťami konkrétneho prípadu. Táto náhrada aj okolnosti prípadu nemôže byť zákonom exaktne taxatívne vymedzená, keďže každý nárok je nárok individuálnej osoby, ktorá špecifikuje jednak výšku nároku a jednak okolnosti, od ktorých sa domnieva, že tento nárok je potrebné priznať. V súvislosti s priznávaním nemajetkovej ujmy často v judikatúre sa konštatuje, že najvyššiu hodnotu má ľudský život, a preto výška takej nemajetkovej ujmy nemôže presiahnuť výšku odškodnenia obete násilného trestného činu.

13. Súd prvej inštancie vypočul žalobcu, riadil sa pokynmi odvolacieho súdu v skoršom rozhodnutí vo veci a primeranosť finančného zadosťučinenia určil na základe výsluchu žalobcu a okolností prípadu, ktorý sa týkal trestného stíhania, ktoré skončilo v konečnom dôsledku jeho oslobodením. Zobral do úvahy osobné pomery u žalobcu, doterajší život, prostredie, v ktorom pracuje, konštatoval, že vo vzťahu k týmto atribútom možno hodnotiť, že základ nároku predsa len bol v tomto prípade daný. Napriek dĺžke konania, ktorého bol zúčastnený žalobca ako obvinený nepreukázalo sa, že toto konanie malo výrazne negatívny vplyv na rodinný život žalobcu v ponímaní rozvratu tohto rodinného života. Otázka straty zamestnania, existencie chorôb, ktoré by bezprostredne súviseli s týmto konaním, a preto považoval sumu 1.500 eur ako jednorazovú satisfakciu - odškodnenie pre žalobcu za primeranú.

14. Odvolací súd po oboznámení sa s celým konaním a rozhodnutím súdu prvej inštancie považoval túto sumu za primeranú s ohľadom na výsledky vykonaného dokazovania a predovšetkým výsluch samotného žalobcu. Preto rozhodnutie vo vzťahu k napadnutému výroku o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti podľa § 387 ods. 1, 2 CSP potvrdil ako vecne správny.

15. Pokiaľ išlo o trovy konania, súd prvej inštancie konštatoval, že bolo potrebné rozhodnúť tak, že nebolo možné priznať žalobcovi nárok na náhradu trov z predmetu konania, čo bola nemajetková ujma, ktorú uplatnil žalobca, keďže žalobca žiadal 15.000 eur a súd prvej inštancie mu priznal len 1.500 eur. Zdôvodnil to tým, že absentuje v terajšej právnej úprave § 142 ods. 3 OSP, ktorý reflektoval na čiastočný úspech strany sporu v tom čase účastníka konania, keď tento priznaný nárok bol závislý od úvahy súdu alebo znaleckého dokazovania. Nakoľko teda bolo priznaných podstatne menej ako uplatnil žalobca, a keďže neexistuje ustanovenie, podľa ktorého by mohol zohľadniť tento čiastočný úspech žalobcu, rozhodol tak, že nárok na náhradu trov konania nepriznal.

16. Odvolací súd sa však nestotožňuje s takýmto odôvodnením, keďže existujú už rozhodnutia Ústavného súdu SR, ktoré reflektujú na to, že z Civilného sporového poriadku bol vynechaný exaktne ust. § 142 ods. 3 OSP, napriek tomu je možné aj v súčasnom Civilnom sporovom poriadku reflektovať na čiastočný úspech strany sporu, ktorá závisí od úvahy súdu alebo znaleckého posudku.

17. Zmyslom novej právnej úpravy Civilného sporového poriadku nebola snaha zákonodarcu sa pri rozhodovaní o náhrade trov konania koncepčne odchýliť od pravidla pôvodne vyjadreného v § 142 ods. 3 OSP. Záver súdu absolútne vylučujúci osobitný režim posudzovania úspechu v konaní a nárokov na náhradu trov v prípadoch, keď výška plnenia závisela od znaleckého posudku alebo úvahy súdu, nemožno akceptovať a takáto interpretácia § 255 CSP súdom nie je v súlade s ústavou (nález Ústavného súdu SR zo dňa 04.02.2021, sp. zn. III. ÚS 475/2018).

18. Aj napriek tomu, že nepatrný úspech už Civilný sporový poriadok nepozná (a preto pri rozhodovaní o nároku na náhradu trov sa podľa Civilného sporového poriadku zohľadňuje každý neúspech), ani nová právna úprava nevylučuje osobitný režim posudzovania úspechu v konaní a nárokov na náhradu trov v prípadoch, keď výška plnenia závisela od znaleckého posudku alebo úvahy súdu, a to z hľadiska výsledku v zásade zhodne, ako podľa doterajšej úpravy (nález Ústavného súdu SR zo dňa 15.04.2020, sp. zn. II. ÚS 399/2019).

19. Podľa ust. § 255 ods. 1 CSP, súd priznal strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

20. S poukazom na nálezy Ústavného súdu SR, ako najvyšších súdnych autorít odvolací súd sa domnieva, že žalobca mal nárok na náhradu trov konania vo vzťahu k žalovanému vo výške prisúdenej čiastky, ktorá závisela od úvahy súdu za celé konanie. Je zrejmé, že žalobcovi bola priznaná suma 1.500 eur, ktorá je už právoplatná, keďže proti tomuto výroku sa neodvolal ani žalobca, ani žalovaný, odvolací súd potvrdil rozhodnutie súdu prvej inštancie vo vzťahu ku zamietavej časti nároku v prevyšujúcej časti

a z tohto dôvodu, keďže vo veci samotnej skutočne bolo na úvahe súdu a okolnostiach konkrétneho prípadu, akú sumu prizná pri nároku na nemajetkovú ujmu podľa zákon 514/2003 Z.z., a tak zmenil rozhodnutie súdu prvej inštancie podľa § 388 CSP vo výroku III. tohto rozsudku, teda výroku o trovách konania tak, že žalobcovi priznal nárok na náhradu trov celého konania v rozsahu priznanej istiny voči žalovanému vo výške 100 %.

21. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom.

Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).